

В И С Н О В О К

до проекту Закону України

«Про внесення змін до Закону України «Про державну таємницю»

щодо удосконалення заходів з охорони державної таємниці»

(реєстр. № 11395 від 04.06.2024)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 20 серпня 2024 року (Протокол № 128) розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну таємницю» щодо удосконалення заходів з охорони державної таємниці» (реєстр № 11395 від 04.07.2024), поданий народним депутатом України Веніславським Ф.В. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки законопроект реєстр. № 11395 розроблено з метою посилення інституційної спроможності системи охорони державної таємниці в сучасних умовах, що характеризуються високим ступенем мінливості й непередбачуваності; необхідністю підвищення ефективності окремих організаційно-правових заходів охорони державної таємниці, які стосуються питань дозвільного порядку провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, порядку надання та припинення громадянам допуску та доступу до державної таємниці, засекречування інформації тощо; потребою в удосконаленні правових засад діяльності спеціально уповноваженого державного органу у сфері забезпечення охорони державної таємниці, визначення на законодавчому рівні переліку ключових інструментів, необхідних для виконання покладених на цей державний орган завдань.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (далі – Адміністрація Держспецзв'язку) повідомила про опрацювання законопроекту та зазначає наступне.

Статтями 11, 12, 23 Закону України «Про критичну інфраструктуру» передбачається необхідність обмеження доступу до даних, що стосуються критичної інфраструктури, зокрема про: критичну технологічну інформацію; відомості, що містяться у Реєстрі об'єктів критичної інфраструктури та у паспортах безпеки на такі об'єкти, а також у пропозиціях щодо удосконалення системи захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Враховуючи вимоги статті 12 Закону України «Про державну таємницю», з метою забезпечення можливості віднесення до державної таємниці відомостей

про критичну інфраструктуру, пропонують пункт 5 розділу I законопроекту після абзацу четвертого доповнити абзацами такого змісту:

«пункт 4 доповнити новими абзацами такого змісту:

«про організацію, зміст, стан і плани забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури;

про створення матеріально-технічного резерву для реагування на кризові ситуації та ліквідації їх наслідків на об'єктах критичної інфраструктури.».

Міністерство цифрової трансформації України в межах компетенції опрацювало проект Закону, зазначає про необхідність його доопрацювання та повідомляє про зауваження і пропозиції до нього.

Проектом Закону пропонується внесення змін у статтю 5 Закону України «Про державну таємницю», зокрема визначено, що Служба безпеки України створює інформаційні, комунікаційні та інформаційно-комунікаційні системи (бази даних) для виконання заходів, пов'язаних із забезпеченням охорони державної таємниці.

Слід звернути увагу, що статтею 1 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» визначено такі системи:

інформаційна (автоматизована) система - організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів;

інформаційно-комунікаційна система - сукупність інформаційних та електронних комунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле;

електронна комунікаційна система - сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обміну інформацією шляхом передавання, випромінювання та/або приймання її у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб.

Таким чином, вищезазначеним Законом не передбачено «комунікаційної системи».

Крім того, відповідно до пункту 2 частини першої статті 1 Закону України «Про Національну програму інформатизації» база даних – систематизована сукупність даних, що відображає стан об'єктів та їх взаємозв'язків у визначеній предметній сфері. Таким чином, база даних за своєю правовою природою не є інформаційно-комунікаційною системою, а відтак не доречним є застосування такого терміну у дужках.

З огляду на викладене, доцільно зазначені повноваження викласти у редакції, що передбачатиме можливість створення СБУ інформаційних, інформаційно-комунікаційних систем та баз даних для виконання заходів, пов'язаних із забезпеченням охорони державної таємниці.

Крім того, новою редакцією статті 5 Закону України «Про державну таємницю» також передбачено, що СБУ одержує в порядку, визначеному законодавством, в межах, необхідних для виконання покладених завдань, безперешкодний доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем,

реєстрів, баз та банків даних, держателями (адміністраторами) яких є державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, або отримує від них на запит необхідні дані.

Слід звернути увагу, що правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання інформації у публічних електронних реєстрах встановлює Закон України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон).

Відповідно до статті 34 Закону користування реєстровою інформацією здійснюється у порядку загального доступу, спеціального доступу та електронної інформаційної взаємодії між реєстрами.

Частиною другої цієї ж статті Закону передбачено, що держатель самостійно або за допомогою адміністратора реєстру забезпечує безоплатний, необмежений у часі та неавторизований доступ (загальний доступ) у формі забезпечення можливості самостійного перегляду, копіювання і збереження за допомогою загальнопоширених програмно-апаратних (у тому числі мобільних) засобів до реєстрової інформації, що не належить до інформації з обмеженим доступом, необмеженому колу осіб через офіційні інтернет-ресурси держателів та адміністраторів реєстрів та/або єдиний державний веб-портал відкритих даних, а також право їх подальшого вільного використання. Реєстрові дані надаються у форматі, що дозволяє їх автоматизоване оброблення електронними засобами, а також у формі витягів, довідок, вкопіювань, що можуть отримуватися зацікавленими особами за допомогою електронних інтерфейсів реєстрів та/або шляхом особистого або письмового (поштовим відправленням) звернення до публічного реєстратора.

Відповідно до частини третьої цієї ж статті Закону користуватися реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу мають право:

1) органи державної влади та органи місцевого самоврядування - у випадках, передбачених законодавством, за умови що така інформація не може бути отримана у порядку електронної інформаційної взаємодії між реєстрами;

2) саморегульвні організації, банки, нотаріуси, юридичні особи публічного або приватного права, фізичні особи - підприємці, фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, ліцензіати, сертифіковані особи - для цілей та у випадках, встановлених законодавством;

3) фізичні та юридичні особи - щодо реєстрової інформації, яка може надаватися за плату (яка входить до складу плати за відповідні послуги реєстрів) необмеженому колу осіб;

4) міжнародні організації та їх об'єднання - у випадках та обсязі відповідно до міжнародних зобов'язань України;

5) праволодильці - щодо реєстрової інформації про себе, власне майно, майнові та немайнові права, спеціальні статуси тощо.

Користування реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу здійснюється у формі надання доступу до інформації реєстрів у режимі читання, а також у формі витягів, довідок, інформаційних, статистичних та аналітичних

звітів, доступу через прикладні програмні інтерфейси реєстрів, інформаційно-комунікаційну систему оператора та в інших, встановлених законом або іншими актами законодавства, згідно з якими створено реєстри, формах. Правоволодільці також мають право на отримання відповідної реєстрової інформації у формі документів, що створюються під час ведення реєстрів. Користування реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу здійснюється на платній основі, крім випадків, визначених законом або іншими актами законодавства, згідно з якими створено відповідні реєстри.

Таким чином, Законом визначено, що користування реєстровою інформацією здійснюється в порядку загального, спеціального доступу, а також в порядку електронної інформаційної взаємодії. Крім того, щодо надання спеціального доступу до реєстру у законі або іншому акті законодавства, згідно з якими створено реєстри має бути визначено відповідні положення щодо отримання такого доступу.

Отже, питання, що пропонується вирішити проектом Закону не врегулює отримання відомостей із відповідних реєстрів, у разі, якщо в нормативно-правовому акті, яким врегульовано надання доступу до нього не буде це визначено. Враховуючи наведене, проект Закону потребує перегляду та доопрацювання.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили про актуальність законодавчих ініціатив спрямованих на посилення спроможності функціонування системи охорони державної таємниці в умовах широкомасштабної збройної агресії РФ проти України, водночас відзначають про необхідність врахування вищезазначених зауважень і пропозицій та пропонують відповідно доопрацювати проект Закону.

Враховуючи наведене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну таємницю» щодо удосконалення заходів з охорони державної таємниці» (реєстр № 11395 від 04.07.2024), поданого народним депутатом України Веніславським Ф.В. та іншими народними депутатами України.

2. Направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО